

Arbeidsloon vrouwelijke gedetineerden

Citation for published version (APA):

Spronken, T. (1987). Arbeidsloon vrouwelijke gedetineerden. *Nemesis*, 3(3), 148-150.

Document status and date:

Published: 01/01/1987

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Arbeidsloon vrouwelijke gedetineerden

Vrouwelijke gedetineerde procedeerde

In *Nemesis* 1985 nr. 7 werd in deze rubriek bericht over het arbeidsloon van vrouwelijke gedetineerden in de gevangenis te Maastricht, waar de loonregeling langgestrafte gedetineerden niet wordt toegepast. Op 6 april 1979 was deze loonregeling wel van toepassing verklaard op de vrouwelijke gedetineerden in de P.I.V. 'De Singel' te Amsterdam.

Een vrouwelijke gedetineerde in Maastricht, spande een kort geding aan tegen de Staat om evenals de vrouwelijke gedetineerden in Amsterdam het langgestraftenloon te ontvangen. Deze eis werd tot bij het Hof Den Haag toe afgewezen, (Hof Den Haag 31 oktober 1985, gepubliceerd in P.I. 1986/2 nr. 46), met de motivering dat een *algemene* loonregeling voor langgestraften niet bestaat — ondanks het feit dat het bestaan van een algemene regeling in de procedure door de staat werd erkend! — en dat dit uitsluitend een loonregeling is die wordt toegepast in gevangnissen voor langgestraften. Langgestraften die in andere inrichtingen verblijven zouden daarom hiervoor niet in aanmerking komen.

Tot nu toe is er nog geen differentiatie in de bestemming van de P.I.V. 'De Singel' en de inrichting voor vrouwen in Maastricht, hetgeen betekent dat geen van de twee gevangnissen een officiële bestemming (art. 21 Beginselenwet gevangeniswezen) heeft als gevangenis speciaal voor langgestrafte vrouwen. Ook Maastricht is een gevangenis voor langgestrafte vrouwen. (Zie W.H.A. Jonkers, *Het Penitentiair Recht* deel VIII, pag. 315 en de Brief van 27 maart 1980, nr. 11/380 aan de directeur van de Gevangenis en Huis van Bewaring te Maastricht P.I. 1981/1 nr. 2). Het Hof overwoog, dat ook al zou de stelling, dat de P.I.V. 'De Singel' dé gevangenis voor langgestrafte vrouwen is, onjuist

zijn, dit nog niet zou kunnen leiden tot vernietiging van het bestreden vonnis, omdat voldoende aannemelijk was geworden dat langgestrafte vrouwen in beginsel in de P.I.V. 'De Singel' worden geplaatst en alleen bij plaatsgebrek aldaar naar Maastricht gaan. Cassatie is niet ingesteld omdat het in casu een feitelijke vaststelling van het Hof betrof.

Het resultaat van de gevoerde procedure is onbevredigend, met name omdat er zich maar weinig gelegenheden voordoen waarin dit soort zaken — welke niet via de beklagregeling aangepakt kunnen worden — kunnen worden uitgeprocedeerd. Veel penitentiaire regelingen kunnen jarenlang gehandhaafd worden doordat gedetineerden hetzij niet op de hoogte zijn van hun mogelijkheden via een procedure tegen de staat hun rechtspositie te verbeteren, hetzij geen brood zien in een lange procedure waarbij een eventueel resultaat als mosterd na de maaltijd komt, dat wil zeggen als zij weer vrij zijn.

Het is bovendien maar zeer de vraag of het voorlopige standpunt van het Gerechtshof te Den Haag in een bodemprocedure stand zou kunnen houden, nu in verband met het *cellentekort* nog voortdurend langgestrafte vrouwen in Maastricht worden ondergebracht.

Kosten van weekendverlof

Dezelfde vrouw heeft nog een procedure gevoerd met meer resultaat. Sedert 1979 kunnen vrouwen die daarvoor in verband met de duur van de nog resterende gevangenisstraf in aanmerking komen voor de zogenaamde H.O.I.-regeling (Half Open Inrichting) en de P.O.I.-regeling (Penitentiair Open Inrichting).

Bij de H.O.I.-regeling komt men in aanmerking voor één weekendverlof per vier weken en de P.O.I.-regeling houdt een wekelijks weekendverlof in. In het kader van de H.O.I.-regeling wordt door het Ministerie van Justitie f 25,- bijgedragen

in de reiskosten, bij de P.O.I.-regeling worden alle reiskosten boven de f 5,- vergoed. Voor verblijfkosten wordt f 12,50 per weekend vergoed. In veel gevallen is deze vergoeding bij lange na niet kostendekkend, terwijl niet van gedetineerden kan worden gevegd dat zij van hun arbeidsloon — ongeveer f 30,- voor kortgestrafden per week en ongeveer f 50,- voor langgestrafden per week — een bedrag reserveren voor de weekendverloven. Het Ministerie van Justitie weigert extra kosten te vergoeden. In 1978 is gepoogd via de Algemene Bijstandswet reiskosten vergoed te krijgen. De Kroon overwoog bij K.B. van 15 juli 1980 nr. 84, P.I. 1983 1983 nr. 36, als volgt: 'overwegende, dat de kosten het uitvloeisel zijn van een — als nieuwe beleidsontwikkeling — ten aanzien van gedetineerden getroffen experiment, dat aanvankelijk een beperkte omvang had, doch intussen op breder gebied toepassing vindt; dat hieruit volgt, dat, hoewel de ingediende aanvraag formeel ten behoeve van H.B. is gedaan, deze als een voorloper is te beschouwen van een onbekend aantal andere gevallen, waarin zich gelijke omstandigheden voordoen; dat voor de toepassing van de ABW, met name van art. 1, bepalend is of de kosten in de concrete situatie voor de individuele persoon noodzakelijk zijn te achten; dat zodanige noodzaak niet zonder meer volgt uit het feit, dat op enig beleidsterrein een nieuwe ontwikkeling wordt ingeslagen, doch dat uit het experimentele karakter van deze in bredere kring ingezette ontwikkeling veeleer het tegendeel moet worden afgeleid; dat, mede met het oog op de belangen der betrokken personen verwacht mag worden, dat een experiment als hier bedoeld niet eerder wordt begonnen dan nadat met name voor de financiële gevolgen hetzij binnen het voor gedetineerden geldende regime van wettelijke bepalingen dan wel in het kader van subsidieverlening aan reclasseringsverenigingen een voorziening is getroffen.' De Kroon meent dat ook art. 1 van de ABW niet als alterna-

tieve financieringsbron in aanmerking komt.

De gedetineerde in Maastricht die over haar arbeidsloon procedeerde had in 1984 bijstand aangevraagd bij de gemeente Amsterdam voor de kosten van het weekendverlof tijdens haar detentie. Zij was voogdes over haar twee kinderen die in Amsterdam verbleven. In eerste instantie werd de aanvraag afgewezen op grond van de overweging dat in het algemeen geen bijstand kan worden verleend in de kosten welke voortvloeien uit en samenhangen met uit oogpunt van resocialisatie door het Ministerie van Justitie getroffen maatregelen, aangezien zulks nauw samenhangt met de aan dit Ministerie opgedragen zorg voor gedetineerden.

Na ingediend bezwaar beslisten B & W van de Gemeente Amsterdam (beschikking van 24 mei 1985, nr. 1.842.53/48020 SZ 1984) 'dat de reiskosten en de kosten van levensonderhoud van bezwaarde tijdens de weekendverloven een uitvloeisel zijn van een door het Ministerie van Justitie ten aanzien van gedetineerden getroffen experiment;

dat met name op grond van en analoog aan het Koninklijk Besluit van 15 juli 1980, nr. 84, adviesnr. 4149/80, als uitgangspunt dient te gelden, dat deze kosten niet behoren tot de noodzakelijke kosten van het bestaan in de zin van de Algemene Bijstandswet, en derhalve in beginsel niet voor bijstandsverlening in aanmerking komen.' In verband met de bijzondere omstandigheden van het geval, met name het noodzakelijke contact met de kinderen gedurende de detentieperiode en het ontbreken van voldoende financiële middelen, c.q. voorzieningen, kende B & W van Amsterdam met toepassing van art. 1 van de ABW toch een bijstandsuitkering voor de reiskosten en de kosten van levensonderhoud gedurende de weekendverloven toe.

Wellicht dat vrouwen in soortgelijke situaties zich op deze beschikking kunnen beroepen.

Ik ben overigens van mening dat de stelling dat het bij weekendverloven nog

steeds om een experiment zou gaan, ruim acht jaar nadat de weekendregeling is ingevoerd, niet meer kan standhouden.

De Kroon was van mening in bovengemeld KB dat de financiële gevolgen van de weekendverlofregeling vooral door het

Ministerie van Justitie had behoren te worden geregeld. Dan wordt het dus hoog tijd!

Taru Spronken